

KAKŠNA BODI TRŽAŠKA DRŽAVA

Včeraj je politično-ozemeljska komisija za Italijo obravnavala statut svobodnega tržaškega mesta, nakar je bil osnutek statuta izročen v studij posebnemu pododboru. Danes bo na dnevnem redu meja svobodnega tržaškega ozemlja. Na koncu včerajšnje debate je zadnji govoril jugosl. delegat Kardelj, ki je imel najdaljši govor cele konference. Govoril je rusko. Kritiziral je ameriški in angleški načrt tržaškega statuta ter ga označil za nedemokratski in dejal, da je to najslabša tradicija britanskega imperializma. Jugoslovani niso vazali Rusije. Nimajo namena, da bi Trst izročili Sovjetski zvezi. Pač pa je res, da si Sovjetska zveza prizadeva, da bi na Sredozemlju preprečila čigar koli premoč. Dobesedno je dejal: "Jugoslavija je v svojih pravicah na Trst do skrajnosti popustila. Povezanost Trsta z zaledjem mora biti zanjčena v res mednarodno urejenem Trstu. Če pa obvelja kateri koli ameriški, britanski ali francoski načrt, bi to pomenilo, da Trst ni svobodna država, ampak čisto navadna policijska ustanova." Kakor naglašajo listi, je britanska delegacija prostovoljno prepustila Kardelju, da je zadnji govoril, da je med tem pripravila svoj odgovor. Kar prav je prišlo Angležem, da je Kardelj tako dolgo govoril.

Veliko nasprotstvo glede Trsta se zrcali v vseh govorih. Značilen je govor ameriškega senatorja Connallyja, ki je nenavadno ostro in s poudarkom naglašal te-le misli: "Svobodna država Trst ne sme biti samo na papirju, marveč mora biti resnična država, svobodna po svojem bistvu, značaju, neodvisnosti in dostojanstvu. Boj za mir se bije tukaj le pred nami na pragu te sobe, tukaj ob tej le mizi, tukaj ob mizi našega predsednika, ta boj se bije vpričo nas. Ne smemo dopustiti, da bi bil ustvarjen kak drugi Gdansk. Svobodna tržaška država mora biti res svobodna, in sicer prosta Jugoslavije, prosta Italije, prosta spletk in zarot. Njena neodvisnost mora biti zavarovana. Opravičenost njene obstanka mora izhajati iz nje same, njena veljava in njena sila mora rasti iz njene lastne moči."

Z ozirom na te besede je treba naglasiti načela, ki jih je izrekel Molotov v svojem govoru. Ta je zahteval, naj bo Trst nevtralen in razorožen. Vse inozemske čete morajo zapustiti tržaško ozemlje 30 dni po podpisu mirovne pogodbe. Zakonodajno oblast naj v Trstu izvršuje narodna skupščina, izvoljena v splošnih, direktnih in tajnih volitvah. Eksekutivo naj izvršuje vlada, katero izvoli narodna skupščina. Državljanstvo tržaške svobodne države pa se prizna vsem tistim italijanskim državljanom, ki so že 10. julija 1940 prebivali v Trstu.

Naj pri tej priliki še dodamo poročilo glavnega stana 13. zbora angleških oboroženih sil v Trstu, ki naznanja, da je moč zavezniških sil v julijski krajini "bistveno" ostala nespremenjena. Oddelek brit. pehotne brigade je bil iz Avstrije premesčen na tržaško ozemlje.

Kakor poročajo listi, je zavezniški glavni stan, ki je doslej imel svoj sedež v Caserti pri Neaplju, sklenil, da se preseli v Padova pri Benetkah.

WALLACE VZTRAJA PRI SVOJIH TRDITVAH.

V Ameriki in po vsem svetu je zaradi zadnjega govora amer. trg. ministra nastal velik vihar. Predsednik Truman sam je dal o tem že dve izjavi. Zdaj je spregovoril v kratki izjavi spet trgovinski

minister Wallace, ki je naglasil, da vztraja pri svojih trditvah in da bo v kratkem o tem spet govoril. Ameriško časopisje liberalne in konservativne smeri, demokratske in republikanske stranke pa zahteva, da mora Wallace odstopiti, ker bi njegov govor lahko imel katastrofalne posledice. Wallace nima nobene pravice, da bi svojim tovarišem v vladi padel v hrbet. Konservativni časopis New York Sun piše, da je Wallacev govor ameriško zunanjo politiko docela osmešil.

V Sovjetski zvezi so pa z Wallacejevim govorom zelo zadovoljni, kar je čisto umevno. V moskovskem radiu je govoril Melnikov o Wallacejevem govoru ter izjavil, da je Wallace prav o pravem času spregovoril ter pravilno odgovoril na reakcionarno politiko Združenih držav. Reakcionarni krogi v Ameriki skušajo popolnoma onemogočiti vsako mirovno politiko ter sodelovanje z drugimi demokratskimi narodi in javno zagovarjajo politiko sile in nasilnosti. Melnikov je naglasil, da bodo napredni elementi v Združenih državah tako na vojsko hujskajočo politiko že znali preprečiti. Ti napredni elementi v Združenih državah skrbno pazijo na mir. — Med tem pa je spregovoril tudi sam predsednik Truman, ki so se Wallacevi pristaši prvotno nanj sklicevali. Truman je izjavil, da je njegova prvotna izjava bila mišljena tako, da je Wallaceju priznal pravico imeti govor. V soboto je nato Truman dal novo izjavo, kjer dobesedno pravi: "Nisem nameraval pritrditi Wallacejevim zunanje-političnim izjavam glede zunanje politike Združenih držav. Moj odgovor na neko vprašanje na tiskovni konferenci preteklega četrтка so z ozirom na govor trgovinskega ministra napačno razumeli. Takrat sem odgovoril mimogrede in odgovor ni bil v skladu s tem, kar sem mislil. Hotel sem le povedati, da ima trgovinski minister pravico imeti govor. Nisem pa hotel s tem reči, da sem pritrdjeval njegovim izjavam glede zunanje politike. V naši zunanji politiki, ki je trdno usmerjena, ni nobene spremembe in je ne bo, ne da bi se poprej posvetovali predsednik, zunanji minister in predsedniki kongresa."

List New York Herald Tribune o tem piše: "Kljub Wallaceju amer. ljudstvo ne bo sprejelo sovjetskega družabnega naziranja ter ne bo pustilo svoje zveze z Vel. Britanijo na ruski pritisk. Mi se ne bomo umaknili iz Evrope brez jamstva, da so ruski ekspanziji tamkaj bile poprej postavljene meje."

= + =

RIM. Vatikanski radio je objavil vsebino pastirskega pisma, ki ga je bil izdal belgrajski nadškof dr. Ujčić in ki je bilo prebrano v vseh kat. cerkvah v Jugoslaviji. V tem pismu nadškof dr. Ujčić najprej govori o jugoslovanski ustavi, po kateri naj bi bila svoboda vere z jamčena. Nato zahteva, naj vlada ta ustavna določila tudi uresniči. Zdaj namreč v Jugoslaviji ni verske svobode, ker so iz šol odstranili verski pouk. Duhovščina skuša zdaj otroke v cerkvah zbirati h krščanskemu nauku. Toda tudi to jim zdaj vladni organi preprečujejo.

NEAPELJ. Monarhisti in republikanci so se spopadli, ko so monarhisti hoteli obhajati 42 rojstni dan bivšega kralja Umberta.

PARIZ. Molotov je dejal, da je zahodna poljska meja urejena na potsdamski konferenci. Potrditi jo mora še mirovna konferenca.

DREVI ob 8 bo v dvorani pozdravni večer novega ravnatelja g. Wing Commanderja F.C. Chalmersa. Vabljeni vsi taboriščniki. Vstopnine ni.

FANTOVSKI SESTANEK DREVI ODPADE.

KLJUČ (Wertheim) je bil najden v bližini skladišč. Lastnik ga dobi v upravi Novic.

MIEČNO KARTO na ime Abramović Sibinka sem izgubila. Pošten najditelj naj jo vrne v bar. 11/17.

ZDAJ JE ČAS, da se odpravijo morebitni nedostatki na vaši peči ali pečnih ceveh, če niso v redu. Naznačite pomanjkljivosti glavarju barake. Zavedajte se, da je zanemarjena peč ali pečna cev lahko vzrok hudega požara!

= + = + = + =

NANKING. Japonski general Takaši Sakai je bil kot vojni zločinec obsojen na smrt in javno obešen. Poveljeval je na južnem Kitajskem.